

NOVI SIMBOL LOŠINJA ■
JEDINSTVENI MUZEJ PRIMIO
20 TISUĆA POSJETITELJA U
ČETIRI MJESECA

Susret s Apoksiomenom poput prosvjetljenja

Pogled na
antički kip
ostavlja bez
daha

Anja TOMOVIĆ

Iako je otok Lošinj odavno poznat po izvanrednoj klimi i prekrasnoj prirodi, kvalitetnim hotelima i kampovima, uvalama i šetnicama, u samo nekoliko mjeseci jedan je brončani kip iskočio u prvi plan i gotovo zasjenio sve ostalo. Spomenete li Mali Lošinj, svakom iole informiranijem posjetitelju prva je asocijacija – Apoksiomen. Otakako je 30. travnja na Rivi lošinjskih kapetana u nekadašnjoj Palači Kvarner otvoren jedinstveni Muzej Apoksiomena s jednim jednim eksponatom – antičkom statuom iz 1. st. prije Krista, ne jenjavaju procesije u taj novi otočni hram kulture. Od svog otvorenja pa do kraja kolovoza, jedinstveni lošinjski Muzej zabilježio je 20 tisuća posjetitelja, ostvarivši 85 posto popunjenosti. Ako ga usporedimo sa sličnim hrvatskim muzejima čiji je godišnji prosjek do 50 tisuća posjetitelja, onda je četveromjesečnih 20 tisuća uistinu uspjeh, tim više što je broj posjeta ograničen – na svega 240 osoba dnevno. Naime, dnevno muzej može posjetiti do 12 grupa sa po maksimalno 20 osoba, koje osoblje vodi po muzeju od 9 do 13 te od 18 do 22 sata. Zbog velikog interesa obavezna je prethodna najava i rezervacija termina, a za Lošinjanje je osiguran besplatan ulaz, uz predočenje osobne iskaznice.

Upravo su članovi talijanske obitelji Toffolon-Erbojo bili 20-tisućiti posjetitelji muzeja. – Velika čast nam je što je upravo nas dopalo da budemo jubilarni gosti. Presretni smo i jer smo imali priliku vidjeti ovako nešto veličanstveno, a djelatnicima muzeja zahvaljujemo na prigodnim darovima. Sa sobom nosimo lijepe dojmove i uspomene, oduševljeno su izjavili Talijani.

Muzej Apoksiomena

Njihov je ushit jasan svakome tko je kročio preko praga ovog uistinu je-

dinstvenog muzeja posvećenog statui Apoksiomena, čija priča započinje već pri samom ulasku, u plavoj sobi prizemlja. Glavni zadatak koji su si autori iz arhitektonskog biroa Randić – Turato postavili, bio je kako prezentirati tako savršenu skulpturu koja se nalazi izvan svakog vremenskog i fizičkog konteksta kojem je bila namijenjena, a u isto vrijeme izvesti uzbudljiv i razumljiv muzejski postav? Tako se rodila ideja o devet vremenskih i prostorno oblikovanih scena u kojima posjetitelji od trenutka ulaska svim svojim osjetilima doživljavaju kompletnu Apoksiomenovu priču, od njegova pronalaska do povratka na otok vitalnosti. Prolazak kroz plavu, žutu, znanstvenu, šarenu... sobu kulminira ulaskom u blještavo bijele sobe i susretom s veličanstvenim kipom. Izložbeni prostor koji se prostire kroz četiri etaže građevine specifičan je prostorno konstruktivni spoj, a nova zgrada Muzeja Apoksiomena na neki je način »umetnuta« u staru zgradu Palače Kvarner. U svakom slučaju, projektanti su zamislili zanimljiv koncept korištenja Palače Kvarner, kao centralnog generatora gradskih događanja. Cjelokupnu investiciju izgradnje nekadašnje palače te zadovoljavanja svih uvjeta i kriterija Hrvatskog restauratorskog zavoda, kao i uvjete održavanja statue i stalnog postava financirali su Mali Lošinj i Ministarstvo kulture kao suosnivači muzeja. Ukupna realizacija iznosila je 21,8 milijuna kuna.

Bez riječi i bez daha

V.d. ravnateljica Muzeja Apoksiomena Andrea Blažević (bacc.kulturologije i mag.nov.) osvrnula se na prvu sezonu rada muzeja.

– Iako je svaki početak najteži, sada nam je svima puno lakše i naravno da smo uhodaniji. Na početku se osjećala povremena trema i pritisak kako će sezona proći, ali sada kada smo na izmaku sezone, uistinu smo sretni, zadovoljni i ponosni kako smo sve odradili i koliko je zainteresiranih posjetitelja prošlo kroz muzej. Ovaj muzej nema klasičan pristup, osobito s obzirom na svoju konstrukciju i koncept »kuće

u kući«. Činjenica da je posvećen samo jednom eksponatu – statui Apoksiomena, čini ga jedinstvenim u cijelom Mediteranu. Iako je koncipiran oko jednog primjerka, obilazak traje 45 minuta unutar kojih se uistinu može svašta vidjeti i naučiti. Svi segmenti muzeja na određeni su način povezani s destinacijom, stoga muzej priča kompletnu priču, govori Andrea Blažević, prisjećajući se i svog dolaska u muzej i na Lošinj. – Prije dolaska na ovo radno mjesto istraživala sam kako bih pronašla sve informacije o samoj statui i muzeju. Već prilikom iščitavanja opisa muzejskih prostorija shvatila sam da se zaista radi o muzeju posebnog dizajna. Međutim, ništa me nije moglo pripremiti na emocije koje su se pojavile kada sam zapravo prvi puta sve uživo vidjela. Biti v.d. ravnateljica velika je čast, ali i velika odgovornost. Zaista sam tome pristupila odgovorno i trudim se maksimalno odraditi sve kako treba te održati cjelokupno poslovanje na zavidnoj razini. U interesu nam je svima da muzej izvršno funkcionira te da bude predstavljen javnosti kako to i zaslužuje.

Blažević i sama ponekad provede neku grupu posjetitelja kroz muzej. Super je efekt prelaska iz tamnog hodnika u bijelu sobu obasjanu svjetlošću. Prvih nekoliko trenutaka posjetitelji uistinu ostanu bez riječi i bez daha, samo promatraju u tišini s oduševljenjem. Svaka prostorija nudi nešto novo, što nitko nije mogao pretpostaviti i očekivati, iako se već puno o tome pisalo i pričalo. Puno

►► str. 2. i 3

► nastavak s 1. str.

Susret s Apoksiomenom poput prosvjetljenja

posjetitelja najčešće izjavi kako ih je muzej ostavio bez riječi, i to je ustvari najbolji opis. Uistinu smo svi sretni što imamo priliku biti dio jedne ovakve priče i muzeja na svjetskoj razini, rekla je ravnateljica Blažević, ujedno najavivši velike planove za 2017. godinu. U tijeku su dogovori za organizaciju velikih izložbi, upotpunjavanja turističke i kulturne ponude destinacije i muzeja, obilježavanje važnih dana, kongresi, koncerti, predavanja i sl. Muzeju su izrazito važni i stručnjaci te povezivanja s ostalim muzejima.

Ponos i suze

Vodič grupa kroz postav Muzeja Nikola Andrijić iz prve ruke vidi prve reakcije posjetitelja prilikom ulaska u »bijelu sobu Apoksiomena«.

– Ljudi imaju različita očekivanja prilikom ulaska. Iako su stanovnici na početku puno skeptičniji od ostalih, na kraju obilaska napuštaju zgradu s istaknutim ponosom i pozitivnim šokom. Sve češći su posjetitelji koji nam dolaze već pripremljeni, no bez obzira na pripremu, veliki broj njih bijelu sobu napušta sa suzama. Strani posjetitelji ipak su pripremljeniji. Najčešći gosti muzeja su Talijani koji nam prilaze s već velikim predznanjem i temeljima, željni interakcije. I lokalni iznajmljivači vrlo rado upućuju svoje goste i prijatelje. Posjetitelji ulaze s jednim izrazom lica, a izlaze s potpuno drugim. Prolazak kroz muzej je za njih svojev-

Muzej Apoksiomena nova turistička meka

Lošinjski kip među »top five« – Aldina Burić

Ljepše od svih očekivanja – Elena Magašić

Iznenadujuće lijep muzej – Martia Plazibat Perić

vršno prosvjetljenje. Veliki je promašaj doći na Lošinj i ne posjetiti Apoksiomena, smatra Nikola.

Doug i Karen Foster iz Velike Britanije odlučili su tijekom svog boravka na Lošinj posjetiti čuveni muzej.

– Čuli smo da se radi o najsacuvanijoj, odnosno najcjelovitijoj statui Apoksiomena, ali nismo vjerovali da je uistinu toliko sačuva-

na, kao da je nova – taman izrađena. Najviše nam se sviđjelo to iščekivanje koje raste sve dok ne dodete do bijele sobe, koja toliko jako blješti na prvi trenutak, dok već drugog trenutka osjećate određenu toplinu, pa i sreću dok promatrate predivnu statu. Iako to nije samo priča o statui, dojmile su nas se razne boje i audio zapisi u svim prostorijama.

Najzanimljiviji dio također je crna znanstvena te šarena soba, u kojoj smo pogledali snimku pronalaska i vadenja kipa. Ljudi te detalje ne znaju i mislimo da ih osim statute, film najviše dirne, poručuju Fosteri.

Suze na oči, srce lupa

Lucia Luciani iz Italije posjetila je brojne hrvatske, talijanske te svjetske muzeje, stoga je morala posjetiti i onaj lošinjski. Muzej je predivno konstruiran, a to se ne vidi izvana, kada stanete pred zgradu. Statua je uistinu predivna i očaravajuća, iako je stvarno interesantan dizajn i izrada svih prostorija. Najzanimljivija mi je bila šarena soba tepiha, ali i hodnik od maslinovog drva. Zadovoljna sam i drago mi je da sam posjetila i lošinjski Muzej Apoksiomena, kaže talijanska gošća.

Obitelj Brznić iz Rijeke smatra da je muzej jedna prekrasna, edukativna, savršeno osmišljena priča koja ispunjava srce ponosom, a Ana iz Zagreba ganuta je do suza antičkim, kiparskim, restauratorskim i muzeološkim remek djelom 21. stoljeća.

Novootvoreni muzej i njegov glavni akter Apoksiomena nikoga nisu ostavili ravnodušnim, a posebno su emotivni njegovi sugradani.

“ Posjetitelji ulaze s jednim izrazom lica, a izlaze s potpuno drugim. Prolazak kroz muzej je za njih svojevrsno prosvjetljenje. Veliki je promašaj doći u Lošinj i ne posjetiti Apoksiomena

Nikola Andrijić

Svakoga dana kroz muzej prođe maksimalno 240 posjetitelja

ČAK I NA NASLOVNICI KOREJSKOG MAGAZINA

Ove je godine Lošinj od otvaranja Muzeja Apoksiomena do danas posjetio veliki broj domaćih i inozemnih novinara. Samo otvaranje Muzeja popratilo su skoro sve nacionane i lokalne televizijske i radijske kuće, kao i brojne tiskovine. Među brojnim studijskim grupama našli su se i novinari jednog od najistaknutijih francuskih medija – magazina Le figaro, koji je promovirao Apoksiomena, kulturu i povijest otoka, lošinjske kapetane, pomorstvo i brodogradnju, aromaterapiju, Plavi svijet, najbolje restorane te manja mjesta i otočiće arhipelaga. Svojim je posjetom Lošinjanje iznenadila i ekipa prvog velikog hrvatskog gastronomskog putopisa na engleskom jeziku Croatias finest, koja je Lošinj i novi Muzej odabrala kao jedno od svojih odredišta.

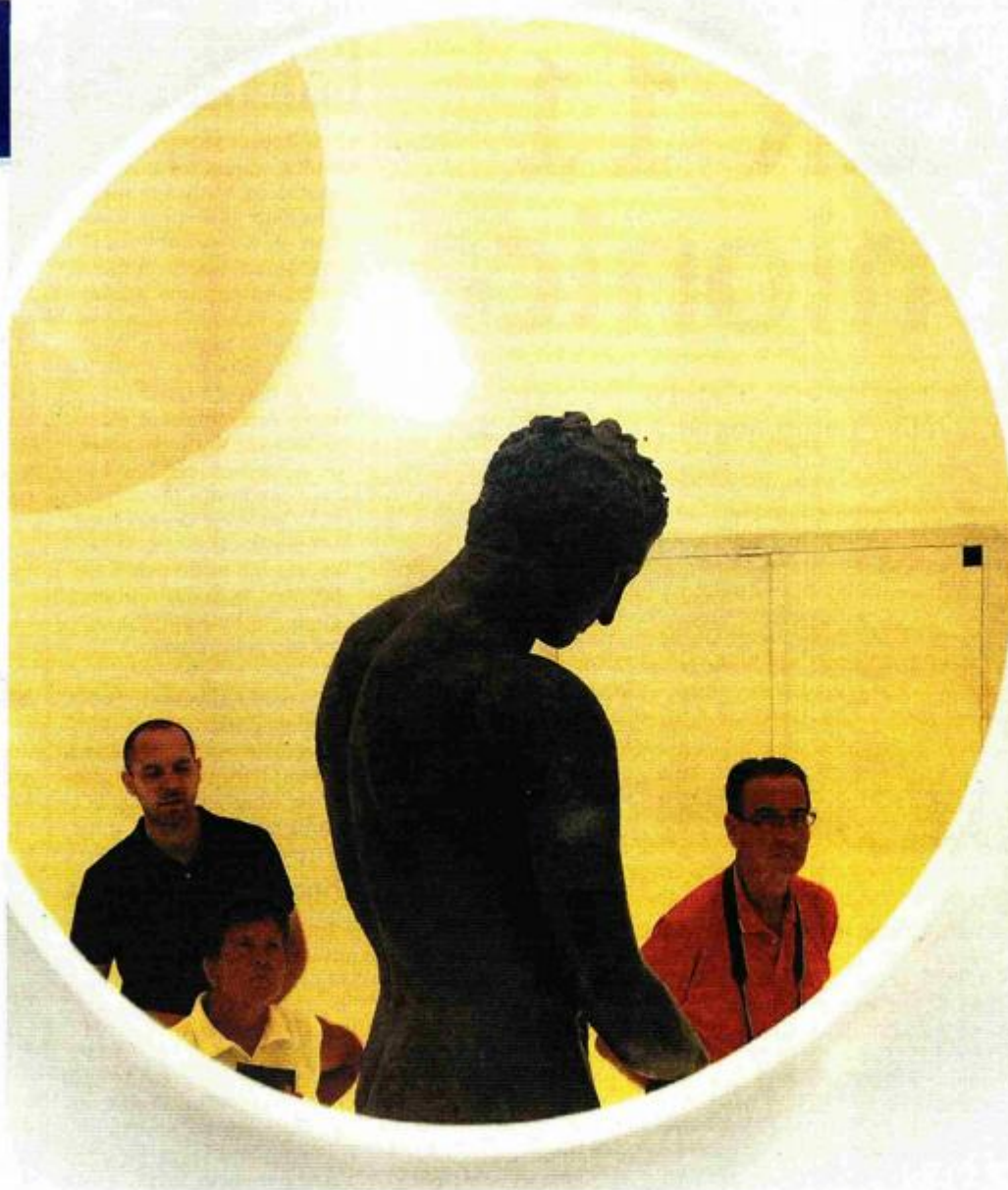
Priča o Muzeju također je objavljena na najpoznatijem svjetskom dizajnerskom web portalu Designboom koji broji 6 milijuna čitatelja mjesečno, a Architecture Digest upravo je lošinjski Muzej Apoksiomena uvrstio među sedam najzanimljivijih novih svjetskih muzeja. Također je objavljen i u velikom broju arhitektonsko dizajnerskih časopisa, a krasi i naslovnici korejskog magazina o interijeru Bob Magazine.

Iako ima samo jedan jedini eksponat, obilazak muzeja traje 45 minuta unutar kojih se uistinu može svašta vidjeti i naučiti

JEDNA SKULPTURA – MNOŠTVO SENZACIJA

Otvaranjem Muzeja Apoksiomena mišljenja se dosadašnja percepcija muzeja kao ustanove koje obiluju muzejskim predmetima – svojim konceptom ovaj muzej prezentira jednu jedinu savršenu skulpturu, koja se nalazi izvan svakog vremenskog i fizičkog konteksta. Također odgovara na pitanje kako izvesti uzbudljiv i razumljiv muzejski postav unutar kojeg bi se skulptura i njezina priča u punom doživljaju pokazali najširoj javnosti. Devet scena svake prostorije Muzeja posjetiteljima će tijekom cijele godine pružiti posebne osjetilne doživljaje, kako bi kroz okus, miris, sluh i pogled na individualiziran način u potpunosti doživjeli Apoksiomena, ali i čitav otok kao jedno od najljepših mjesta na Mediteranu. Idealna prilika Lošinjancima za jačanje cjelogodišnje turizma.

Super je efekt prelaska iz tamnog hodnika u bijelu sobu. Prvih nekoliko trenutaka posjetitelji ostanu bez riječi i bez daha, samo promatraju u tišini s oduševljenjem. Svaka prostorija nudi nešto novo, što nitko nije mogao pretpostaviti. Posjetitelji najčešće kažu da ih je muzej ostavio bez riječi, i to je najbolji opis, kaže ravnateljica Blažević

APOKSIOMENOVNO VINO I MED

Inspirirana svjetskom atrakcijom, osmišljena je cjelokupna destinacijska ponuda po temi Apoksiomena i antike. Organizirana su brojna događanja, edukacija za tematske vodiče, kao i Apoksiomenov doručak s ciljem poticanja svijesti o važnosti zdrave prehrane učenika te njihovog upoznavanja s antičkim delicijama. U želji da se Lošinj predstavi kao destinacija koja i danas njeguje mnogobrojne vrijednosti iz doba antike, kreiran je tematski katalog »Apoksiomen na otoku vitalnosti« koji uvodi čitatelje u potpuni kulturni i destinacijski doživljaj, odnosno spoj prirode, zdravlja i kulture. Kako bi gosti na raznim punktovima arhipelaga, regije i države doživjeli kompletnu Apoksiomenovu i antičku priču, a Lošinj bio važna točka hrvatskog kulturnog turizma, osmišljeni su Antički plovni putovi i rute. Također je pokrenut projekt Apoksiomenova antička kuhinja s ciljem unapređenja ponude te povezivanja antičke gastronomije s današnjom. Uspomene s otoka vitalnosti trajne su uz Apoksiomenove originalne suvenire – proizvode od maslinovog drva, Apoksiomenove čajeve, nakit, vino, med i vunu, prirodnu kozmetiku i masažu, antičko posuđe, zvuk i glazbu...

Osjećate određenu toplinu, pa i sreću dok promatrate predivnu statuu – Doug i Karen Foster iz Velike Britanije

– Ovaj je muzej iznenađujuće lijep, s ugodnim prostorijama koje lijepo dočaravaju povijest i sam pronalazak statue. Sretna sam zbog povratka našeg najljepšeg stanovnika, izjavila je Martia Plazibat Perić.

Za Aldinu Burić iz Malog Lošinja Apoksiomen se našao među »top five« vidjenih kipova. Imala sam sreću pu-

tovati, vidjeti brojne svjetske muzeje, ali od svih kipova koje sam vidjela, lošinjski Apoksiomen našao se na listi pet najveličanstvenijih. Kada sam ušla u bijelu prostoriju došla su mi suze na oči i srce mi je jako lupalo. Posebno su me se dojmile ruke koje su nježnije nego na fotografijama. Muzej je izvanredan,

CILJ 100.000 POSJETITELJA GODIŠNJE

Grad i Turistička zajednica prepoznali su potrebu za kreiranjem marketing plana koji bi sadržajno i smisleno oblikovao značajke projekta Apoksiomen te strateški definirao ciljeve promotivnih i prodajnih aktivnosti. Destinacija Lošinj je još uvijek u tranziciji, ali ima mogućnosti da se razvije i produži sezonu poslovanja i turističkih kretanja. Cilj ovog plana je da muzej godišnje posjeti 100 tisuća posjetitelja. Treba pratiti konkurenciju u svijetu, iako se lošinjski Apoksiomen može usporediti sa svojom svjetskom braćom. Interes javnog, ali i privatnog sektora je da Apoksiomen bude prepoznat u svijetu, baš kao i Lošinj, smatra autorica Jadranka Gojčanić te naglašava važnost suradnje svih dionika u destinaciji.

„Najviše nam se sviđjelo to iščekivanje koje raste sve dok ne dođete do bijele sobe

Obitelj Foster

svaki prostor ima svoju svrhu i svoj smisao i ne bih ništa mijenjala. Sigurno ću se vratiti još puno puta u muzej, rekla je Burić.

– Prekrasno i ljepše od svih očekivanja, tako muzej i njegovu statuu opisuje Elena Magašić. Mislila sam da je statua puno niža, ali već pri prvom pogledu, uz sav njezin sjaj uistinu oduzima dah. Izložba koja prati Apoksiomenovu priču također je lijepa, i voljela bih još istražiti kompletan postav, što znači da ću se definitivno ponovno vratiti.

Knjiga utisaka uistinu je prepuna pozitivnih dojmova. Isključivo je riječ o pohvalama, a tek rijetko se naide na pokoju konstruktivnu kritiku. Osvrt prilikom svog nedavnog posjeta Muzeju dao je i župan PGŽ-a Zlatko Komadina.

– Čestitam arhitektima Idisu Turatu i Saši Randiću na

kreativnosti i izvanrednom rješenju muzeja koji je atrakcija i mimo Apoksiomena, a kao dom statue nešto veličanstveno! O kipu ne treba trošiti riječi, najljepši na svijetu, zapisao je župan Komadina.

Izuzevši posjet predsjednice Kolinde Grabar Kitanović i državnog vrha RH prilikom otvorenja Muzeja 30. travnja, muzejem su prošle i druge poznate ličnosti poput skija-

Na recepciji uvijek gužva

šice Nike Fleiss, glumice Antonije Stanišić, našeg vodećeg komunikacijskog stručnjaka Bože Skoke, 'lovca' u Potjeri Deana Kotige, glumice Suzane Nikolić, sportskog komentatora Stjepana Baloga, glazbenika Damira Martinovića Mrleta, glazbenice Ivanke Mazurkijević, Valerie Steele, direktorice Museum of Fashion Institute of Technology NY i brojnih drugih.

Svi posjetitelji složili su se da veličanstvena statua u svojoj svojoj ljepoti i zanimljivoj stalnoj pratećoj izložbi oduzima dah i izaziva mnoštvo pozitivnih emocija, ali ponajviše određeni ponos, toplinu i sreću. Također, svi imaju istu želju, a to je vratiti se ponovno i doživjeti Muzej Apoksiomena te preporučiti ga apsolutno svima.

»BRAT« U BEČKOM MUZEJU

Antički brončani kip atleta, visok 192 cm, pronađen 1997., a izvađen iz podmorja između otočića Vele Orjule i otoka Lošinja još 27. travnja 1999., jedina je za sada pronađena velika bronca na istočnoj obali Jadrana, a pretpostavlja se da je u more dospio početkom 1. stoljeća. Slučajno ga je otkrio belgijski ronilac na dubini od 45 metara. U istraživanju lokaliteta i vađenju kipa sudjelovali su znanstvenici iz pet zemalja, a nakon dugotrajne desalinizacije, krajem 2000. krenuli su konzervatorsko restauratorski radovi koji su trajali šest godina, da bi velikan naposljetku prvi put bio predstavljen na izložbi u Arheološkom muzeju u Zagrebu u svibnju 2006. godine.

Kip predstavlja mladog atleta u trenutku dok čisti strigil (strugaljka) kojim je sa svoga tijela sastrugao ulje, prašinu i znoj nakon natjecanja. Istraživanjem materijala i stila izrade kip je datiran u 2.-1. st. pr. Kr., a prototip na temelju kojega je izrađen, znatno je stariji, iz sredine 4. st. pr. Kr. Od osam dosad poznatih varijacija prototipa Apoksiomena, od kojih je najpoznatiji brončani kip iz Kunsthistorisches Museuma u Beču, otkriven 1896. u Efezu, lošinjski je kip najcjelovitiji i najbolje sačuvan. Iako je autor nepoznat, klasična ljepota i vrsnoća izrade govore o vrhunskome majstoru.

Članovi talijanske obitelji Toffolon-Erbojo 20-tisući posjetitelji muzeja